

Vabariigi Valitsuse määruse „Probleemtooteregistri põhimäärus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse määrus „Probleemtooteregistri põhimäärus“ kehtestatakse jäätmeseaduse § 26¹ lõike 2 alusel.

Probleemtoodete tootjate, probleemtoodete ja nendest tekkinud jäätmete kohta informatsiooni kogumiseks ja süstematiseerimiseks näeb jäätmeseadusseadus (edaspidi *JäätS*) ette probleemtooteregistri (edaspidi *register*) asutamise. Registrisse kantavad andmed, nende esitamise kord, juurdepääs andmetele ning rahvusvahelistest kohustustest tulenev andmete esitamise kord kehtestatakse põhimäärusega.

Vabariigi Valitsuse 23. juuli 2009. a määrus nr 135 „Probleemtooteregistri põhimäärus“ (edaspidi *kehtiv määrus*) sätestab registri pidamise korra ja põhimõtted. Probleemtooteregister on riiklik register avaliku teabe seaduse tähenduses. Sellesse koondatakse andmed tootjate kohta ning seal hoitakse ja töödeldakse Eestis toodetud, Eestisse sisseveetud ja Eestist väljaveetud probleemtoodete ja probleemtoodetest tekkinud jäätmete taaskasutamise andmeid. Registriandmete alusel saab kontrollida, kuidas tootjad ja tootjate ühendused korraldavad probleemtoodetest tekkinud jäätmete käitlemist ja täidavad taaskasutamise sihtarve.

Register alustas tööd 2006. aastal. 2009. aastal viidi register praegusele kujule ja tehti ulatuslikud muudatused ka põhimääruses. Praeguseks on arendatud registri uus versioon, kuna kasutusel olev register on iganenud ega võimalda arendamist ja esitatavate andmete kvaliteetset töötlemist. Lisaks on tehtud muudatusi registrisse kantavate andmete koosseisus. Seepärast tuleb muuta ka registri põhimäärust.

Kavandatavate muudatuste sisu ja ulatust arvesse võttes kehtestatakse kõnealune määrus uue terviktekstina.

Vabariigi Valitsuse määruse „Probleemtooteregistri põhimäärus“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) koostas Keskkonnaministeeriumi (edaspidi *KeM*) keskkonnakorralduse osakonna nõunik Kerli Rebane (626 2859, kerli.rebane@envir.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegid KeMi õigusosakonna nõunik Annemari Vene (annemari.vene@envir.ee) ja jurist Käthlin Raudla (626 0798; kathlin.raudla@envir.ee), eelnõu keeleteimetaja oli KeMi õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (626 2953, aili.sandre@envir.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohane määrus koosneb seitsmest peatükist ja 25 paragrahvist.

Esimene peatükk „Üldsätted“ koosneb neljast paragrahvist (§-d 1–4).

Paragrahv 1 kordab terviklikkuse huvides üle JäätSi § 26¹ lõikes 2 sätestatu, et probleemtooteregister on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, ning sätestab ametlikuks lühendiks PROTO.

Paragrahvis 2 sätestatakse registri pidamise eesmärgid. Registri eesmärk on andmete koondamine probleemtoodete tootjate ja tootjate ühenduste kohta, arvestuse pidamine turule lastud probleemtoodete, Eestis tekkinud probleemtoodetest tekkinud jäätmete taaskasutamise, taaskasutamise sihtarvude täitmise kohta. Registri pidamise eesmärk on lisaks eeltoodule ka

teabe esitamine Euroopa Komisjonile probleemtoodete ja probleemtoodetest tekkinud jätmete kohta.

Paragrahv 3 sätestatakse registri vastutav töötaja, kelleks on Keskkonnaministeerium. Vastutava töötaja kohustus on koordineerida registri pidamist, teha oma pädevuse piires järelevalvet registri üle ja lahendada registri pidamisel tekkivaid vaidlusi.

Paragrahv 4 sätestatakse registri volitatud töötajad, kes on Keskkonnaministeeriumi hallatavad riigiasutused Keskkonnaagentuur ja Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, ning täpsustatakse nende ülesandeid. Kehtiva põhimääruse kohaselt on volitatud töötajaks Keskkonnaagentuur. Eelnõukohane määrus nimetab volitatud töötajaks ka Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse, kellele antakse asutuse volitustest tulenevalt andmekogu pidamise tehnilise poolega seotud ülesanded.

Erinevalt kehtivast määrusest ei reguleerita eelnõukohase määrusega enam registriandmete õiguslikku tähendust, kuna lähtuvalt avaliku teabe seaduse § 43⁶ lõikest 4 saab õigusliku tähenduse anda andmetele ainult seadusega. See tähendab, et muudel juhtudel saabki andmetel olla vaid informatiivne tähendus.

Teine peatükk „Registri pidamise viis ja nõuded“ koosneb kahest paragrahvist (§-d 5 ja 6).

Paragrahv 5 sätestab registri pidamise viisi. Lõike 2 kohaselt on registrisisised komponendid kasutajaliides ja andmebaas. Registripäevikut kehtivas määruses nimetatud kujul uus register ei pea.

Paragrahv 6 sätestatakse registri turvaklassiks K2T2S2 ja turbeastmeks keskmine (M). Turvalassi tähiste selgitus:

1) K ehk käideldavus on eelnevalt kokkulepitud vajalikul/nõutaval tööajal kasutamiskõlblike andmete õigeaegne ja hõlbus kättesaadavus (st vajalikul/nõutaval ajahetkel ja vajaliku/nõutava aja jooksul) selleks volitatud tarbijaile (isikutele või tehnilistele vahenditele).

K2 - suurem või võrdne kui 99% ja väiksem kui 99,9% aastas ning maksimaalne lubatud ühekordse katkestuse pikkus teenuse töö ajal kuni 4 tundi (st ühekordse katkestuse pikkus võib olla vahemikus väiksem või võrdne 4 tunniga ja suurem kui 1 tund).

2) T ehk terviklus on andmete õigsuse/täielikkuse/ajakohasuse tagatus ning päritolu autentsus ja volitamata muutuste puudumine.

T2 - info allikas, selle muutmise ja hävitamise fakt peavad olema tuvastatavad; vajalikud on perioodilised info õigsuse, täielikkuse ja ajakohasuse kontrollid.

3) S ehk konfidentsiaalsus on andmete kättesaadavus ainult selleks volitatud tarbijaile (isikutele või tehnilistele süsteemidele) ning kättesaamatus kõigile ülejäänutele.

S2 - salajane info: info kasutamine lubatud ainult teatud kindlatele kasutajate gruppidele, juurdepääs teabele on lubatav juurdepääsu taotleva isiku õigustatud huvi korral.

Turvaklassi määramisel on arvestatud:

- tootjate kohustusega esitada PROTOsse andmeid vastavalt jäätmeseadusele;
- keskkonnaministeeriumi ülesandega tagada, et PROTO on kohustustega koormatud isikutele kättesaadav;
- korrektsete andmete vajadusega järelevalve teostamiseks;
- andmete esitamisega, mille on tootjad ja tootjate ühendused määratlenud konfidentsiaalsetena (näiteks turule lastud probleemtoodete kogused).

Kolmas peatükk „Registrisse kantavad andmed ja andmete töötlemine“ koosneb neljast paragrahvist (§-d 7–10).

Paragrahv 7 sätestatakse registrisse kantavate andmete loetelu. Võrreldes kehtiva määrusega ei koguta registrisse enam postiaadressi asukoha Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatori (*EHA*) ning põhitegevusala ja sellele vastava Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (*EMTAK*) koode, kuna uude registrisse ei ole vaja enam neid andmeid koguda. Samuti ei koguta registrisse enam sisseveetud ja väljaveetud probleemtoote massi, kuna praktika näitab, et neid andmeid ei lähe riigil vaja.

Lõike 2 kohaselt peab tootjate ühendus temale kohustused üle andnud tootjate kohta eraldi andmeid esitama probleemtoote kategooria kohta, mida tootja turule laseb, sh elektri- ja elektroonikaseadmete puhul ka, kas toode on mõeldud kasutamiseks kodumajapidamises või mujal kui kodumajapidamises. Samuti toote kaubamärgi ning turule laskmise alguse aja. Lisaks peab tootjate ühendus märkima iga tootja kohta eraldi kinnituse, kui tootja turustab oma tooteid ainult e-kaubanduse kaudu, samuti selle kohta, et tooted vastavad jäätmeseaduse §-s 27 sätestatud nõuetele. Lisaks esitab tootjate ühendus registrisse iga tootja turule lastud kogused eraldi. Kõik muud andmed esitatakse tootjate ühenduse kohta tervikuna.

Lõikes 3 on täpsustatud millised andmed tuleb esitada probleemtoodetest tekkivate jäätmete kogumise ja käitlemise tagamiseks nõutava rahalise tagatise kohta, olenevalt milline tagatise liik on valitud.

Lõike 4 kohaselt tuleb jäätmekäitluskava ja avalikkuse teavitamise kava uuendada vastavalt vajadusele, kuid vähemalt iga kolme aasta järel. Praktikaks on tekkinud olukordi, kus tootjad ja tootjate ühendused peale registreeringu saamist neid andmeid ei uuenda. Oluline on, et andmed on kogu aeg ajakohased.

Lõikes 5 antakse erand probleemtoodete kohta, millele ei pea andma kinnistust jäätmeseaduse §-s 27 sätestatu kohta.

Lõikes 6 nimetatakse, et andmeid kogutakse lisas nimetatud kategooriates. Muutunud on elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriad tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2012/19/EL, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38—71) muudatusest alates 15.08.2018. Samuti ei küsi register patareide ja akude keemilise koostise kohta enam nii detailseid andmeid, nagu nõuab kehtiv määrus – riigil ei ole nii detailseid andmeid vaja.

Lõikes 7 on nimetatud dokumendid, mida Keskkonnaagentuuril on õigus küsida tootjatelt või tootjate ühenduselt andmete õigsuse kontrollimiseks. Need andmed on samad, mis kehtivas määruses.

Paragrahv 8 käsitleb registri kasutaja isikusamasuse tuvastamist ja autoriseerimist. Andmeid ja dokumente sisestada või neid seal luua ja menetlusmärkeid teha võib üksnes isik, kellel on asjakohased õigused ja kelle isikusamasus on turvaliselt tuvastatud ID-kaardi, mobiil-ID või smart-ID-ga.

Paragrahvi 9 käsitleb andmevahetust teiste andmekogudega. Juriidilise isikuga seotud andmed võetakse registrisse äriregistrist.

Paragrahv 10 sätestab registriandmete säilitamise. Registriandmeid säilitatakse esitamise tähtajast alates seitse aastat. Andmeid ei arhiveerita, kuna pärast andmete säilitamise tähtaega andmed kustutatakse, andmete edasine säilitamine ei ole vajalik.

Neljas peatükk „Andmete esitamine registrisse ja andmete esitamise tähtajad“ koosneb kuuest paragrahvist (§-d 11–18).

Paragrahvis 11 nimetatakse registrisse andmete esitajad, kelleks on:

- 1) tootja, kes valmistab või laseb turule probleemtooteid, kuid ei ole kohustusi üle andnud tootjate ühendusele;
- 2) tootja volitatud esindaja, kellele tootja on oma kohustused üle andnud;
- 3) tootjate ühendus;
- 4) isik, kes võtab vastu probleemtootest tekkinud jäätmeid ning taaskasutab või kõrvaldab neid või korraldab nende väljavedu;
- 5) isik, kes võtab patarei- ja akujäätmeid ringlusse või korraldab nende väljavedu.

Kehtiva korra kohaselt peavad jäätmekäitlejad, kes teevad ükskõik millist toimingut probleemtoodetest tekkinud jäätmetega – näiteks üksnes koguvad või ladustavad neid – esitama registrisse selle kohta andmeid. See on praktikas tekitanud olukorra, kus registris on topelt andmed. Kuna registrisse pole vaja andmeid ainult kogumise ja ladustamise kohta, vaid reaalse taaskasutamise või kõrvaldamise kohta, sätestatakse eelnõukohases määruses, et andmeid peab esitama ainult selline jäätmekäitleja, kes realselt taaskasutab või kõrvaldab probleemtoodetest tekkinud jäätmeid või korraldab samaks otstarbeks nende Eestist väljavedu.

Paragrahv 12 sisaldab registreerimistaotlusega seonduvaid sätteid ning nimetab andmed ja dokumendid, mida tuleb esitada Keskkonnaagentuurile registreeringu saamiseks registris. Oluline on, et registreerimistaotlus tuleb esitada enne probleemtoodete turule laskmise algust.

Paragrahv 13 sätestab registreerimisest keeldumise alused ning tähtaja. Keskkonnaagentuur keeldub registreerimisest, kui selgub, et on esitatud valeandmeid või taotlus ei vasta nõuetele.

Paragrahv 14 sätestab, milline nõuetekohane andmekogum moodustab registreeringu. Lõike 3 kohaselt tähistatakse registreering kordumatu numbriga ehk iga tootja saab endale registreerimisnumbri. Tootjal võib olla mitu registreerimisnumbrit kui ta tegutseb individuaalselt ja on liitunud ühe või enama tootjate ühendusega.

Paragrahvis 15 nimetatakse registreeringu peatamise alused. Kui registreering peatatakse, tehakse registris vastav kanne, mis on registri avalikus osas näha. Loetelu on lõplik.

Lõike 2 kohaselt peatub registreering ajani, mil tootja või tootjate ühendus on parandanud Keskkonnaagentuuri poolt registreeringu peatamise otsuses märgitud puudused. Peatatud registreeringuga tootjate ühendus ei saa lisada uue liikme registreeringu taotlust, kuni ta pole puudusi parandanud ja tema registreering pole taastatud.

Paragrahvis 16 sätestatakse registrist kustutamise alused. Tootja või tootjate ühenduse lõpetamine võib tähendada ettevõtte likvideerimist, ajutist või püsivat maksejõuetust või probleemtoodete turule laskmise lõpetamist. Loetelu on ka siin lõplik ja Keskkonnaagentuuril ei ole väga palju kaalutusõigust, millal tootja või tootjate ühenduse registreering peatada või kustutada. Tavaliselt eelneb tootja või tootjate ühenduse registreeringu lõplikule kustutamisele hoiatusena tootja või tootjate ühenduse registreeringu peatamine. Registreeringu kohene kustutamine oleks väiksema rikkumise korral liiga range sanktsioon.

Paragrahv 17 sätestatakse andmete esitamise tähtjad ja täpsustatakse, millised andmeandjad milliseid andmeid esitavad. Lõike 1 kohaselt tuleb esitada andmed probleemtoodete ja probleemtoodetest tekkinud jäätmete kohta hiljemalt 25. jaanuaril. Kehtiva määruse kohaselt peavad teatud andmeandjad esitama nimetatud andmeid kord kvartalis. Kuna riigil ei ole vaja andmeid nii sageli, küsitakse eelnõukohase määrusega andmeandjate käest andmeid kord aastas. See vähendab nii andmeandjate kui ka riigi koormust nii andmete sisestamisel kui ka kontrollimisel.

Lõike 2 kohaselt tuleb patarei- ja akujäätmete ringlussevõtu andmed esitada hiljemalt 30. aprillil. Lõige 3 sätestab, et kui patarei- ja akujäätmed viiakse Eestist välja käitlemiseks, peab andmed esitama isik, kes korraldab nende väljavedu.

Andmed esitatakse veebipõhisesse andmebaasi ja aruandeaasta on aasta, mille kohta andmeid esitatakse, st eelmine kalendriaasta.

Paragrahv 18 reguleerib registriandmete muutmist. Lõike 1 kohaselt vastutab andmete õigsuse eest andmeandja. Lõike 2 kohaselt peab andmeandja juhul, kui andmed osutuvad ebaõigeteks, viivitamatult andmed parandama. Lõike 3 kohaselt esitab registri volitatud töötleja järelepärimise andmeandjale, kui ta avastab ebaõiged andmed. Lõike 4 kohaselt on andmeandjal kohustus esitada tegelikkusele vastavad andmed Keskkonnaagentuuri määratud tähtjaks.

Viies peatükk „Juurdepääs registrile ja registrisse kantud andmetele“ koosneb kolmest paragrahvist (§-d 19–21).

Paragrahv 19 reguleerib juurdepääsu registrile ja registrisse kantud andmetele. Lõike 1 kohaselt on registrisse kantud andmed on avalikud, kui neile ei ole Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88), seadusega või selle alusel kehtestatud juurdepääsupiirangut. Lõike 2 kohaselt antakse valitsusasutustele ja nende allasutustele juurdepääs registriandmetele neile seadusega antud ülesannete täitmiseks. Lõige 3 sätestab andmeandja juurdepääsuõiguse endaga seotud andmetele. Lõige 4 määrab registri veebilehel avalikustatavad andmed. Avalikud on tootja ja tootjate ühenduse nimi ja äriregistri kood ning määruse § 7 lõike 1 punktides 13–27 nimetatud andmed summeerituna (avaandmed), mitte andmed tootjate lõikes. Lõige 5 sätestab, et registri avalikus vaates ei märgita teavet, mis võimaldaks füüsilist isikut tuvastada. Lõige 6 täpsustab, et juurdepääs registriandmetele võimaldatakse kasutajaõiguse andmise või andmete väljastamisega.

Paragrahv 20 sätestatakse registriandmete väljastamise ja väljastamise üle arvestuse pidamise korraldus. Registriandmeid väljastatakse avaliku teabe seaduses sätestatud korras ja tasuta, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti. Säte on analoogne kehtiva määruse §-ga 23. Registrisse kantud andmed on juurdepääsupiiranguga ning põhimääruses on kirjas, millised andmed on avalikud. Juurdepääsupiirang on seotud ärisaladuse kaitsega ehk tootjate turule toodud kogustest on võimalik välja arvutada nende turuosa ning selle avalikuks tulek kahjustaks nende majandustegevust. Juurdepääsupiirangu alus AvTSi mõistes on § 35 lõike 1 punkt 17.

Paragrahv 21 sätestatakse andmete logimine ning logide säilitamise tähtaeg, milleks on seitse aastat. See on sama kaua, kui tuleb säilitada registris sisalduvaid andmeid.

Kuues peatükk „Registri pidamise rahastamine ja registri lõpetamine“ koosneb kahest paragrahvist (§-d 22 ja 23).

Paragrahv 22 sätestab registri pidamise rahastamise vastutava töötaja ehk Keskkonnaministeeriumi eelarvest või volitatud töötajatele selleks eraldatud vahenditest.

Paragrahvi 23 kohaselt lõpetab registri tegevuse Vabariigi Valitsus kooskõlas arhiiviseaduse ja avaliku teabe seaduse nõuetega.

Seitsmes peatükk „Rakendussätted“ koosneb kolmest paragrahvist (§-d 24 ja 25).

Paragrahvis 24 täpsustatakse, et 2018. aasta kohta esitatakse andmed hetkel kehtiva korra järgi ning need andmed esitatakse registri praegusesse (vanasse) versiooni. Eelnõukohase määruse järgi hakkavad andmeandjad andmeid koguma 2019. aasta kohta ning esitavad andmed registri uude versiooni.

Paragrahviga 25 tunnistatakse Vabariigi Valitsuse 23. juuli 2009. a määrus nr 135 „Probleemtooteregistri põhimäärus“ kehtetuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas järgmiste ELi õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.09.2006, lk 1–14);
- 2) Euroopa Komisjoni otsus 2005/293/EÜ, milles sätestatakse kasutuselt kõrvaldatud sõidukeid käsitlevas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/53/EÜ seoses korduvkasutusega/taaskasutusega ja korduvkasutusega/ringlussevõtuga ettenähtud eesmärkide järelevalve üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 94, 13.04. 2005, lk 30–33);
- 3) Euroopa Komisjoni otsus 2005/369/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid käsitleva direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta) järgimise kontrollimiseks liikmesriikides ning selle direktiiviga ettenähtud andmete esitamise viis (ELT L 119, 11.05.2005, lk 13–16);
- 4) Euroopa Komisjoni otsus 2008/763/EÜ, millega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt kehtestatakse ühine meetodika, mille alusel arvutatakse lõppkasutajatele igal aastal müüdavate kantavate patareide ja akude kogus (ELT L 262, 01.10.2008, lk 39);
- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 38–71);
- 6) Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 493/2012, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ patarei- ja akujäätmete ringlussevõtu protsessi ringlussevõtu määrade arvutamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 151, 12.06.2012, lk 9–21);
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.20.2000, kl 34–43).

Direktiivid sätestavad kohustuslikud andmed, mida liikmesriik tootjatelt küsima peab. Otsustes ja määrustes kehtestatud vormid kehtivad riikidele andmete esitamiseks, seega ei pea riigisisese andmekogu ülesehitus otseselt nendele vastama, küll aga võimaldama esitada vormikohaseid andmeid.

4. Määruse mõju

Määruse rakendamise ega ei kaasne sotsiaalset mõju, mõju riigi julgeolekule, välissuhetele ega regionaalarengule.

Määruse rakendamisega kaasneb mõju riigiasutuste ja juriidiliste isikute töökorraldusele ja majandusele (halduskoormusele). Kaudselt mõjutab andmete kogumine ka elu- ja looduskeskkonda.

Kaasnev mõju: mõju riigiasutuste korraldusele, mõju elu- ja looduskeskkonnale.

Sihtrühm: Keskkonnaministeeriumi hallatavad riigiasutused (Keskkonnaagentuur ja Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus).

Mõju ulatus on keskmine. Peamine registri kasutaja on Keskkonnaagentuur, kelle töökoormus pärast registri uuele platvormile viimist eeldatavalt väheneb, kuna infosüsteem võimaldab kvaliteetsemate andmete esitamist, andmete mugavamat haldamist (sisseehitatud kontrollid, eeltäitmine, liidestused teiste andmekogudega, andmete esitamise juhised, probleemtoodete andmete avalikustamine).

Parema andmekvaliteedi ja andmehalduse tõttu väheneb töökoormus Keskkonnaagentuuril, kes koostab probleemtoodete aruannete alusel statistilisi koondaruandeid. Samuti väheneb töökoormus Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusel, kes haldab ja arendab töötavaid registreid.

Määrusel on positiivne mõju keskkonnanäesmärkide saavutamisele ja pädevate asutuste võimele sellele kaasa aidata, kuna paraneb registri pidamise kvaliteet ja selle kaudu ka andmete kvaliteet ning keskkonnanäesmärkide kontrollide efektiivsus.

Ebasoovitav võib olla ajutine töökoormuse suurenemine (Keskkonnaagentuur ja Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus), mis on seotud uue süsteemi õppimise ja esmaste vigade parandamise perioodiga. Riski maandatakse piisavate koolitustega.

Kaasnev mõju: mõju majandusele (halduskoormusele), mõju elu- ja looduskeskkonnale.

Sihtrühm: tootjad, tootjate ühendused, isikud, kes käitlevad probleemtoodetest tekkinud jäätmeid.

Mõju ulatus ja sihtrühm on keskmine. JäätSi kohaselt võivad tootjad oma kohustusi täita iseseisvalt või anda oma kohustused täitmiseks üle tootjate ühendusele, sealhulgas ka andmete registrisse esitamine. Uue registri arendamisel on analüüsitud tootjate ja tootjate ühenduse käest küsitavate andmete otstarbekust ning on vähendatud kogutavate andmete mahtu. Lisaks peab registrisse andmeid sisestama kord aastas (varem oli see enamike probleemtoodete puhul kord kvartalis).

Ebasoovitav mõju võib olla ajutine halduskoormuse suurenemine, mis on seotud uue registri kasutamise õppimise perioodiga. Ebasoovitava mõju riski minimeerimiseks korraldatakse koolitusi. Kindlasti vähendab uus register andmeandjate halduskoormust võrreldes vana registriga. Uues registris on sisseehitatud kontrollid, eeltäitmine, liidestused teiste andmekogudega ehk andmeandjate jaoks on tehtud andmete sisestamine võimalikult lihtsaks.

Ebasoovitavate mõjude risk on väike, sest senise testimise käigus suuremaid probleeme või arusaamatusi ei ole tekkinud. Seega on põhjust arvata, et registri kasutamine on pigem lihtne.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Registrit finantseeritakse riigieelarvest vastutatud töötaja ja volitatud töötaja eelarvesse selleks kantud summadest. Digitaalse registri pidamiseks riigieelarvest täiendavaid vahendeid ei vajata.

Määruse kehtestamine ei too täiendavaid lisakulusid avalikule sektorile. Register on uuel kujul juba arendatud.

Tõenäoliselt tekib andmeandjatel vajadus oma ITK arendustöödeks ja sellega kaasnevad kulutused. Raske on hinnata võimalikke vajalikke kulutusi, kuna andmeandjad kasutavad erinevaid infosüsteeme ja arendusvajadused võivad olla väga erinevad, tulenevalt konkreetsetest arendustest. Kuna esitavad andmed olulisel määral ei muutu, ei ole muudatused mahukad.

6. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 23. juuli 2009. a määrus nr 135 „Probleemtooteregistri põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Määruse eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks Eesti Jäätmeäitajate Liidule, Andmekaitse Inspektsioonile, MTÜ-le Eesti Elektroonikaromu, OÜ-le Ekogaisma Eesti, MTÜ-le EES-Ringlus, MTÜ-le Rehviringlus, MTÜ-le ELV, AS-ile Kuusakoski, OÜ-le BLRT Refonda Baltic OÜ.

Eelnõu koostamisel ei korraldatud avalikku konsultatsiooni, kuna eelnõu sisu ei puuduta laiemat avalikkust.

Euroopa Liidu direktiivide ja „Vabariigi Valitsuse määruse „Probleemtooteregistri põhimäärus“ eelnõu vastavustabel

Euroopa Liidu direktiivid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 38–71);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.09.2006, lk 1–14);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.20.2000, kl 34–43).

ELi õigusakti norm	ELi õigusakti normi ülevõtmise kohustus	ELi õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisised normid („Vabariigi Valitsuse määruse „Probleemtooteregistri põhimäärus“ eelnõus)	Kommentaar
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 1	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 1, 2 ja 4	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 2	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 2	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 3	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 6 ja lõige 6	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 4	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 6	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 5	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 6	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 6	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 3 ja 8	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 7	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 7	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 A osa punkt 8	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 11	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 B osa punkt 4	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 13	Vastab
Dir 2012/19/EL lisa 10 B osa punkt 5	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 14-27	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 i	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 1 ja 6	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 ii	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 2 ja 4	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 iii	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 6 ja lõige 6	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 iv	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 3	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 vi	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 2	Vastab
Dir 2006/66 EÜ lisa 4 p 2 vii	Jah	§ 7 lõike 1 punkt 11	Vastab
Dir 2000/53/EÜ art 7 (2) (b)	Jah	§ 7 lõike 1 punktid 14-27	Vastab